Lausunto

Päivämäärä: 23.4.2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Viite: E 15/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: Puhtaan teollisuuden ohjelma

Puhtaan teollisuuden ohjelma

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa asiassa kunnioittavasti seuraavaa:

Euroopan komissio antoi 26.2.2025 tiedonannon *EU:n puhtaan teollisuuden ohjelma: yhteinen tiekartta kohti kilpailukykyä ja vähähiilistymistä*.

Puhtaan teollisuuden ohjelman kuusi osa-aluetta ovat: 1) kohtuuhintainen energia, 2) puhtaiden tuotteiden tarjonnan ja kysynnän edistäminen, 3) julkiset ja yksityiset investoinnit, 4) kiertotalous, 5) globaalit markkinat ja kansainväliset kumppanuudet sekä 6) osaaminen ja työpaikat. Ohjelmassa nostetaan esiin kuusi sektorikohtaista toimenpidesuunnitelmaa, joihin kuuluvat liikenteen alalta autoteollisuuden toimenpideohjelma sekä kestävän liikenteen investointiohjelma.

Puhtaan teollisuuden ohjelman tavoittelemaa kohtuuhintaisen puhtaan energian saatavuutta on tärkeää edistää liikenteenkin näkökulmasta. Samoin ohjelmaan sisältyvä sähköverkkojen kehittäminen on edellytys myös liikenteen sähköistymiselle.

Erityisesti meri- ja lentoliikenteen sekä osin raskaan tieliikenteen puhdas siirtymä edellyttää panostamista kestävien polttoaineiden tuotantoon. Tältä osin ohjelmaan sisältyviä vähähiilistä vetyä koskevia kirjauksia (vähähiilisen vedyn tuotannon säännöt, rahoitus vedyntuotannon ja johdannaisten polttoaineiden nopeuttamiseksi) voidaan pitää tervetulleina. LVM pitää tarkoituksenmukaisena, että myöhemmin annettavan kestävän liikenteen investointiohjelman osalta puhtaan teollisuuden strategia tulee käsittelemään erityisesti tukea lento- ja meriliikenteen uusiutuville ja vähähiilisille polttoaineille. Meri- ja lentoliikenteen kestävien polttoaineiden saatavuus on rajoitettua ja hinnat moninkertaiset verrattuna fossiilisiin polttoaineisiin.

Myöhemmin annettavan kestävän liikenteen investointiohjelman osalta puhtaan teollisuuden ohjelma huomioi myös ajoneuvojen sähkölatausinfran kehittämisen, mikä on tärkeää liikenteen puhtaan siirtymän kannalta. Sähkön ja vedyn/vetypohjaisten polttoaineiden jakelun rinnalla LVM pitää tarpeellisena, että huomioitaisiin myös biokaasun merkitys raskaan tieliikenteen puhtaalle siirtymälle.

Myöhemmin annettavan kestävän liikenteen investointiohjelman yhteydessä puhtaan teollisuuden ohjelma mainitsee lisäksi rautatieliikenteen edistämisen.

Komissio antoi maaliskuussa 2025 puhtaan teollisuuden ohjelmassa mainitun tiedonannon ”Teollinen toimintasuunnitelma eurooppalaiselle ajoneuvosektorille”, jonka tavoitteena on parantaa Euroopan autoteollisuuden kilpailukykyä. Tätä koskeva e-kirje on tarkoitus antaa eduskunnalle lähiviikkoina.

Ajoneuvosektorin teollisessa toimenpidesuunnitelmassa viitataan myös seuraaviin komission antamiin aloitteisiin: 1) vuosille 2025–27 rajattu ehdotus joustosta ajoneuvovalmistajien vuoden 2025 henkilö- ja pakettiautojen CO2-raja-arvoasetuksen tavoitteisiin pääsyyn autoteollisuuden

kilpailukyvyn vahvistamiseksi sekä 2) tiedonanto yritysajoneuvokantojen vähähiilistämisestä. Näistä ovat e-kirjeet valmisteilla.

Lopuksi liikenne- ja viestintäministeriö tuo esiin, että puhtaan teollisuuden ohjelmassa kerrotaan komission aikovan valmistella ohjeistuksen jäsenmaille puhtaiden tuotteiden sosiaalisin perustein tehtävistä leasing-järjestelyistä, mukaan luettuna nollapäästöiset ajoneuvot.

Tuuli Ojala

Liikenneneuvos

Niina Honkasalo

Neuvotteleva virkamies

Jakelu: Liikenne- ja viestintävaliokunta